

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 64 Lei
 Pe jumătate . . . . . 32 Lei
 În America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: Alexandru Lupeanu-Melin

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se
 plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei
 a doua și a treia oră 2 Lei.

Bietul Blaj...

— Ungurii îi ziceau „viespar valah”... Iar în România mare îl înăbușă noroiul și uitarea. —

Blajul a dat neamului românesc mulți fii aleși. A dat însă cu deosebire învățați mari și luptători naționali neînfricați. Într-o vreme la mura Ardealului românesc toată era aici, între călugării și dascălii Blajului. Iar ucenicii școlilor de aici s'au resfirat peste toate ținuturile locuite de Români, ducând mândria numelui de roman și văpaia celor mai aprinse simțiri raționale.

Dintre foștii ucenici ai Blajului nu puțini au ajuns să aibă în viață slujbe foarte înalte și vază mare între învățați. Așa este astăzi d-l *Ion Bianu*, profesor universitar în București și membru al Academiei Române, cinste de care numai rari oameni se împărtășesc în viață. Domnia sa este născut în Făget, aproape de Blaj, și aici a crescut, la noi, cu pâine de copil sărac și cu ajutoare dela oameni milostivi. Dar a fost vrednic și de pâine și de ajutoare, căci, iată, astăzi e mâna dreaptă a Academiei Române și se bucură de mare cinste între oamenii cu carte ai țării.

Dl Bianu n'a uitat nici când cuibușorul unde a căpătat aripi să sboare în lume. Ne-a cercetat și pe vremea robiei, iar de când nu mai sunt jandarmi cu pene de cocoș la Predeal, vine mai des.

Mai de curând a fost când cu adunarea directorilor Fondului Școlăresc. Cu acest prilej a ținut în fața tuturor școlărilor Blajului o cuvântare plină de căldură părintească și de înalte învățături. A fericit pe școlari că pot să trăiască și să învețe carte la Blaj, care mai mult decât ori care oraș al țării are în sine sa o mare priință pentru învățatură. Într-o grădină bine îngrijită știi că te asteaptă mirosul florilor; așa în Blaj găsești la tot pasul îndemnuri mărețe pentru învățatură și pentru dezvoltarea sântământului național. Fiecare icoană, fiecare colțșor al Blajului îți aduce aminte de-o faptă strălucită, de-un avânt. Deci Blajul mai are încă mari meniri în viața neamului românesc. Dușmanii lăuntrici ai țării noastre se plâng la lume că au ajuns să fie stăpâniți de un popor înapoiat în cultură și astfel n'avem drept să-i conducem noi. Iată prin urmare că trebuie să arătăm lumii în timpul cel mai scurt că dușmanii n'au dreptate și că, având libertatea, curând îi putem întrece. Ori, pentru asta trebuie să fie Blajul tot ceea ce a mai fost: *cuib de învățatură și izvor de simțiri patriotice!*

În felul acesta ne-a vorbit d. Ion Bianu dela Academia Română în 28 Noembrie 1923. Cuvintele sale, gândite cu multă temeinicie, au

fost o mare laudă pentru Blaj, dar și o lozincă pentru viitor. Noi, dascăli și școlarii Blajului simțim măreția acelei lozinci și n'am șovăit nici-o clipă în a călca pe urmele înaintașilor. Însă Blajul și astăzi, în România mare, e tot așa de ne-luat în seamă, de sărac și de oropsit ca și pe vremea când trebuia să ne luptăm cu planurile

de sugrumare ale Contelui Negru. Ne încăcă noroiul, ne înădușă zidurile strămte. Școlarii își strică ochii la lămpi păcătoase și afumate.

Blajul e tot acolo unde a fost înainte cu 20 de ani. Fără apă, fără lumină, fără clădiri indestulitoare.

Până când?

Cum stă lumea și țara.

Frământări mari în Grecia.

— Revoluție pentru tron și împotriva lui. —

În Grecia mocnește o furtună mare. Unii dintre locuitori sunt pe lângă regele, alții doresc republică. Amândouă partidele sunt destul de tari, căci guvernul grecesc nu s'ar strica nici cu unii nici cu alții. Republicanii lucrează după staturile lui Venizelos care-i în străinătate. Și nici n'are de gând să se întoarcă, până nu se va alege într'un fel. Însă, de va fi alungat regele George, Venizelos va ajunge președintele republicei grecești. Se pare că tocmai de aceea trage el sforile ca Grecii să se mântuie de George.

Regele însă are și el oameni. Aceștia țin adunări, iasă pe străzi, se înarmează ca și republicanii. Ba se întâmplă că în aceeași zi în o parte a Atenei țin adunare regalității, în alta republicanii. La urmă se întâlnesc și se iau la pâruală. În astfel de ciocniri au murit în capitala grecească o mulțime de oameni. Soldații trimiși să păstreze rânduiala și să împiedece bătăile, se împart și ei în două tabere, luându-se la băfaie ca și civilii. Guvernul nici nu mai scoate armata de prin căsărmi, căci ea nu mai face nici o treabă. Ba când e și ea de față la ciocniri, de obicei mor mai mulți oameni.

Deocamdată se fac pregătiri pentru alegerile cari ar trebui să se țină în 26 Decembrie; pe urmă cei ce vor avea încrederea poporului grecesc ar fi să hotărască soarta Greciei. Semnele arată însă că Grecii nu vor avea răbdare să mai aștepte atâta, ci frământările pot să scoată mai curând pe George din scaunul de domnie. Se aud șvonuri, că republicanii greci vorbesc în gura mare și de răpunerea regelui, de atentate.

Telegramele spun că țările din jurul Greciei n'ar fi bucuroase de ceea ce se întâmplă în apropierea lor și Sârbii au spus-o pe șleau, că de se face republică în Grecia, ei cuprind numai decât orașul Salonic. Ba nici marile puteri, Anglia și Franța, n'ar vedea cu ochi buni schimbările ce sunt pe cale în răsărit. Te pomenești că s'o mai face și vre-un război din răcăielile grecești!

O bandă de falsificatori

La Iași s'a dat peste o ceată întreagă de domnișori cari falsificau hârtii de câte 500 lei. Trist e, că banda stă din tot felul de tineri cu carte. Se bănuiește că și hârtiile false ce s'au descoperit în Ardeal tot dela Iași veneau, din „mașina” lui Murgescu, capul bandei. Făcând întinse cercetări, poliția a reușit să pună grapa pe aproape toți cei vinovați. Ei nu sunt numai din Iași, ci aveau tovarăși de meserie și prin alte orașe ale Moldovei. Când a dat poliția peste falsificatori și peste uneltele lor, ei aveau „gata”, ieșiți proaspăt din mașină, peste un milion de lei.

Vinovații se înmulțesc.

La Comitetul Agrar din București, cel ce are în mână trebile cu împărțirea pământului, s'au descoperit nereguli mari. Cercetările au descoperit mai întâi o femeie, o doamnă cu numele Maria Calinescu, despre arestarea căreia am scris într'un număr de mai înainte. Mâna judecății a mai scos la iveală în legătură cu acelea nereguli și alți vinovați. Sunt chiar patru slujbași ai numitului comitet: Gheorghe Dumitrian, director de serviciu; Al. Bogdan, fost șef de birou; I. Petrescu și G. Nicolau, funcționari diurniști. Toți sunt arestați și își așteaptă judecata. Numai de n'ar luneca cumva de sub pedeapsă.

Sorbarea de la 1 Decembrie.

Blajul a sărbătorit după vrednicie pomenirea zilei mărețe, când, la Alba Iulia, ne-am unit cu mult dorita Tară mamă. Zorile zilei de Sâmbătă, 1 Decembrie, au găsit orașelul nostru împodobit cu steaguri treicolore, chiar ca atunci, când, mântuindu-ne de jandarmii lui Tisza, am strigat mai întâi „Trăiască România mare!”

Înainte de masă.

La ora 9 s'a slujit liturghie în Catedrală, unde s'a cântat la urmă „Doxologia cea mare”, în semn de mulțumită lui Dumnezeu și de bucurie pentru ceea ce s'a săvârșit atunci la,

Alba Iulia. După slujba dumnezească a urmat *Serbarea școalelor*, în fața Mănăstirii, care a văzut atâtea clipe înălțătoare din istoria neamului nostru de aproape 200 de ani încoace. S'a cântat mai întâi „Trăiască Regele“ ca o închinare pentru cel ce intrupează România mare. Era de față Înalt Preasfințitul Dr. Vasile Suci, canonicii, profesorii și toată tinerimea școlară din Blaj. Apoi d. *Augustin Popa*, profesor de teologie, a rostit o foarte frumoasă cuvântare, plină de avânt și de frumusețe, vrăjindu-ne înaintea ochilor ziua de mărire de la 1 Decembrie 1918. Frământările noastre de până atunci în robia străinului — spune oratorul — au fost ca ale râului ce sparge muntele ca să răsbească la lumină și la libertate. Așa a luptat poporul românesc din Ardeal aproape două mii de ani, dar a răsbit! La lumină am ieșit atunci, la 1 Decembrie 1918, în Alba Iulia. Slavă acelei zile!

După cuvântare întreg publicul de față a cântat câteva strofe din „Deșteaptă-te Române“, apoi, în șireag frumos, s'a făcut defilare pe pe străzi și manifestație la castelul mitropolitan, care a dat poporului românesc din Ardeal, în zilele sale de restriște, atâția conducători neînfricați. Înalt Preasfințitul Vasile a spus școlărilor și dascălilor lor, să păstreze și pe viitor aceleași neînfrante simțiri naționale, pe cari le-au avut totdeauna în Blaj slujitorii cărților. Dovadă strălucită anul 1848, când școlarii din Blaj au fost gata să apere cu trupurile lor plâpânde pe tribunii poporului românesc.

Seara

despărțământul Blaj al „Asociațiunii“ a aranjat în sala de gimnastică a liceului o *șesătoare festivă* cu coruri, cu vorbiri și cu declamări. Cuvântul de deschidere l-a rostit profesorul *Ștefan Pop* de la Liceul de băieți. Coruri au dat: Teologia, Șeala normală și Liceul de fete. Am avut și un oaspe plăcut de la București, pe d. *Caracosta* de la universitate, care ne-a vorbit într'un grai deosebit de dulce și atrăgător despre simțirea religioasă în cântecele poporului nostru. Poporul românesc a avut totdeauna credință multă și mare, deci și acum

numai printr'ansa va putea să rămână la strălucirea ce și-a făcut-o prin înfăptuirea visului național. D-l *Lupeanu-Melin* a trezit la viață întâmplări din zilele de mărire ale anului 1918, când Blajul era în cel mai sfânt clocot de simțiri naționale. Amintirile ne-au năpădit pe toți și ne-au înălțat.

Elevul Florea din cl. VIII a declamat o poezie de Coșbuc, iar corul Seminaristilor a încheiat serbarea atât de frumoasă din sala de gimnastică, după care *Fanfara pompierilor* a cântat pe străzi marșuri naționale în lumina pâlăitoare a torțelor. Astfel serbarea care s'a început în zorii zilei, s'a sfârșit seara, târziu, în strălucire de făclii.

Grăunțe sufletești.

Porunca a șaptea.

Am zis despre porunca a șasea că este cea mai mult călcată dintre toate poruncile, fiindcă la toate popoarele aflăm foarte mulți păcătoși de aceștia. Porunca a șaptea însă nu o calcă toate popoarele. Cu cât este un popor mai cult și mai religios cu atât calcă mai puțin porunca: „Să nu furi!“ De pildă în Suedia, Norvegia, Olanda, Șvețera și în alte țări culte ale Europei, furtul este o adevărată raritate și aproape necunoscut. Acolo oamenii nu-și incuie casele; când se mută își lasă tot lucrul lor unde i-a apucat seara; în prăvălii și otele se încred în mușterii, așa că oricine poate să-și ia însuși ce-i place; stă marfa, mâncarea și beutura pe masă, călătorul intră în otel sau în prăvălie, mănâncă, bea cât vrea își ia marfa care-i place și la urmă plătește cât a mâncat ori beut, sau cât a luat din marfă, fără să-l controleze cineva și fără să-l înșele pe proprietar. Oamenii se încred în cinstea și omenia semenilor lor. În pușcării aproape nu găsești hoți.

Nu așa în țările mai puțin culte sau mai puțin religioase. În acestea sunt legi peste legi, cari împiedecă furtul, sunt incuietoare peste incuietoare, la prăvălii sunt oameni cari n-au

alta de lucru decât să bage de seamă de hoți, nimenea nu-și lasă avutul nici pentru o clipă nepăzit, nimenea nu se încrede în omenia și cinstea deaproapelui său; în schimb pușcăriile sunt pline de hoți.

Din nefericire țara noastră se află între cele înșirate în rândul al doilea, deoparte pentru că la noi religia, credința și legea nu prea sunt băgate în seamă, de altă parte pentru că 70 la sută dintre locuitorii țării nu știu ceti și scrie, așadar le lipsește cultura, dar mai mai cu seamă pentru că am fost multă vreme sub jugul turcilor și al grecilor. Acestea două popoare hrăpărețe ne-au adus pe cap cea mai mare nefericire: necinstea, lipsa de omenie. Ne-au stăpânit o mulțime de ani; puterea în țara noastră o vindeau aceluia dintre boierii țării care dădea mai mult. Acesta în schimb se îngrijia să câștige banii de lipsă vânzând și împărțind și ei puterea deregătorilor săi, cari erau de regulă greci, iar aceștia își scoteau banii de pe spinarea poporului, îngreunându-l cu cele mai nedrepte poveri și dări. În forma aceasta a ajuns Țara noastră asemenea unei vaci cu lapte sau a unei oi pe care toți o mulgeau, nimenea însă nu-i dădea de mâncare, nici la pășune bună nu o ducea.

Și fiindcă scăparea noastră desăvârșită de sub jugul turcesc și grecesc nu s'a făcut decât înainte cu câțiva ani, nu e mirare, că la noi se mai simțeste și astăzi această înrăurire rea și că avem atâția hoți și tâlhari, mari și mici, iar pușcăriile noastre gem de mulțimea lor.

Scăparea de acest rău n'o putem afla decât prin ținerea cinstită a poruncii a șaptea, care ne spune: „Să nu furi!“ Iar fiindcă hoții sunt oameni fără Dumnezeu, trebuie să legi aspre pământesești, cari să împiedece furtul. Și ne mai trebuie încă ceva: ca acestea legi să se și țină.

Târgurile. 10 Decembrie: Mercurea-Murășului, Trapold. 11 Gilău. 12 Dej, Rodna veche, Zagăr, 13 Aleșd, Bioziod-Ujfalău, Giurgeu-Sânmiclăuș, Ozun, Sânmiclăuș, Șeica mare, Timișoara, Zam. 14 Feldioara. 15. Crihalma, Făget. 16 Șilindia.

Foița „UNIRII POPORULUI“.

Când am jucat teatru.

Insemnări din viața școlărilor Blajului.

Ne-am socotit odată noi, trei școlari, să facem un pic de teatru. Adică știți: să învățăm din carte nește pătărani glumețe, să ne punem bărbi și mustațe de lână, să ridicăm câteva scânduri într'o sură și, urcându-ne pe ele, cum fac teatraliștii la orașe, să izbim o *comedie* de să-i meargă vestea. Când eram noi copilândrii, prin satele noastre din Ardeal nu prea știau oamenii ce-i aia teatru. În satul meu de naștere, de-o pildă, nici chiar popa Natu nu văzuse așa ceva, că era om de lumea veche, cu cămașa peste țări și cu suman de lână în spate. Cu atât mai puțin poporeni: Sfinției sale. Prin urmare, puteam nădăjdui să rămână oamenii cu gurile căscate când vor vedea ce petrecanie mândră le facem.

Ne-am apucat deci de lucru îndată după Paști, fiind încă la școală. Am început a buchisa pe „Arvinte și Pepelea“ de Vasile Alexandri. Tare găsim potrivită această piesă. Că e vorba într'ansa de un moșneag sgârcit cârlig, care vrea să pună mâna pe căsuța lui Pepelea, însă fără să se invoiască la rândul lui să-i dea de nevastă pe Mândica. Moș Arvinte e hapsin și îndrăcit, dar și-a găsit în Pepelea

naș bun. Că Pepelea, flăcău nebunatic și întrecut, i-o face lată de tot. Ii vinde lui Moș Arvinte casa, însă își păstrează prin zapis un cui în averea părintească. Și pe când vicleanul de moșneag se crede stăpân pe casa luată cu tertip, el, Pepelea, îi turbură liniștea într'un chip foarte obraznic cu dreptul la cuiul lui. Vine „antihărțul“ în puterea nopții, ba să-și anine căciula în cui, ba să-și întindă bulendrele ude, ba să se spânzure... E cuiul lui și are drept! Cuiul lui Pepelea... În celea din urmă, Arvinte n'are ce face. Ii dă lui Pepelea pe Mândica și povestea se isprăvește cu împăcare bună.

Piesa am învățat-o repede. Eu, subsemnatul, m'am ales Moș Arvinte, iar feciorul popii din Buteni, Emil, fie iertat, Pepelea. Pe-al treilea dintre noi l-am numit să fie „țicornic“, adică director de teatru... Mândica nu ne trebuia, că ea n'are rol în scenă. Ne gândiam însă că pentru după culise vom găsi noi o fată de popă prin prejurul satului nostru, care să fie Mândică.

Așadar trupa era în păr. Doi actori, un director sau „țicornic“ de scenă, cum li ziceam, și o Mândică după culise... Ce ne mai lipsia? Nimic decât privitori, adică „public“ și comedia gata!

Însă până la comedie multe am mai avut de suferit. Popa Natu, moșu-meu, iertat fie și dânsu' de păcate, că a murit de mult, când i-am spus gândul nostru cu comedia, ne-a luat cu

furcă cea lungă. Dar în deosebi pe mine, care-i mâncam pita și mă purta la școală.

— Ți-ai pierdut firea, măi copile, o ce Doamne iartă-mă? — Se răsti la mine moșu cu blândețe, când i-am spus de Moș Arvinte. — În loc să te văd colea 'n strană duminică, lângă Ion diacul, să spui și tu un „credeu“ ori să cânti vre-un „tropol“, cum s'ar cădea unui școlar de seama ta, să-mi faci comedii, ca ai apucați? Vă dau eu teatru, diavolilor, așteptați numai!

Zise și, închizându-și ceaslovul de care nu se despărția nici când, se apropie de ușa tinzii și chemă pe Gheorghe, sluga:

— Ian adă, măi Gheorghe, biciul ăla de curele de sub strașina poieții, să curăț casa de *comedieși!* La strană cu voi, la tropare, școlari netrebnici, că-i sfânta Duminică... Afară!

Noi ce era să facem? Am zbughit-o pe ușă și nu ne-am mai oprit până în satul „țicornicului“ de scenă, să ne încercăm acolo norocul. Al treilea dintre noi, „directorul“, era fecior de plugar, deci credeam că cu tatăl lui vom scoate-o mai ușor la socoteală. Și, într'adevăr, cu Nenea Gligore din satul vecin ne-am înțeles din două-trei vorbe, spuse cu rost.

— Uite ce-i, Nene Gligore: avem noi, toți trei, o învățătură bună din cartea asta; ș'am vrea s'o arătăm la satul tot. Un părliț de bătrân vrea să mănânce pe nedreptu' averea unui fecior sărac și noi nu ne putem învoi la asta, că-i păcat. Ș'am dori, prin pilduire, să-l facem

Spre unirea tuturor Românilor cu Roma.

În marele ziar „Universul“ de la București, nr. 308 dela 5 Decembrie 1923, s'a tipărit de curând un articol de foarte mare însemnătate scris de d. Onisifor Ghibu, profesor universitar la Cluj. În acel articol, cunoscutul om de peană și fruntaș al vieții noastre din părțile ardelenne, vorbind despre orgarnizarea bisericii ortodoxe spune, că ar fi vremea să se gândească Românii după unirea politică și la cea religioasă, adică să nu mai fim de două confesiuni, uniți și neuniți, ci numai de una.

Și D-sa, d. Ghibu care este ortodox născut, fiu de mîrginean dela Săliște și absolvent al seminarului din Sibiu spune, că Românii ar face bine să se apropie de frații lor din Apus, de Italiani și Francezi, „*reluând legăturile cu Biserica apuseană, de care suntem mai apropiați prin credință și prin legăturile de rasă (neam)*“.

C'un cuvânt d. Ghibu, bun ortodox, este de părerea că toți românii să se apropie de Roma sîngelui și a credinții străbune!

S'a descoperit leacul racului.

La adunarea medicilor din Paris, medicul Naame din Tunis, Africa, a ținut o prelegere despre vindecarea unei dintre cele mai primejdioase boale, care este racul. În cursul prelegerii a arătat și mai mulți bolnavi, pe cari i-a vindecat dînsul cu desăvîrșire, între aceștia și o muiere, care a avut rac la sîni.

Acest medic lucrează de ani de zile, fără de nici un ajutor dela stat ori dela cineva, pe cheltuiala sa proprie, pentru descoperirea leacului împotriva acestei boale blăstămate și a ajuns să dovedească, că racul nu se vindecă nici prin operație, nici prin raze „Röntgen“ sau „X“, ci prin improșcarea sub piele a unui suc, pe care-l scoate din glandulele animalelor.

După dînsul au mai vorbit doi medici francezi, amîndoi au fost de părerea, că doctorul Naame are toată dreptatea. Astfel mulțumită unui medic învățat, omenimea s'ar părea scăpată de una dintre cele mai crâncene boale, care până astăzi se sfârșia cu moarte.

Știrile săptămânei.

Pentru luminarea poporului. Dl Ionel G. Petraș învățător în Tăuni a dăruit pentru fondul de susținere al gazetei 15 Lei. — Protopopul I. Boteanu, din Nufalău-Becleanului pentru acelaș fond 36 Lei. Le mulțumim din inimă.

Poșta nu merge cum ar trebui. De nenumărateori ne-am plîns și noi de paguba ce ne-o face poștele cu dusul și cu împărțitul gazetei prin comune. Foarte mulți abonenți ai foii noastre se plîng că nu primesc gazeta decât la 4—5 săptămâni odată. De vină sunt ori cancelariile comunale, ori măciucașii satului, însărcinați cu împărțirea poștei.

De-o vreme încoace s'a putut băga de seamă că nici între orașe nu merge poșta cum ar trebui. De la Aiud până la Blaj de pildă, vine o scrisoare în 3—4 zile! Și țineți minte, că între Blaj și Aiud sunt pe fiecare zi mai multe trenuri! Nu mai vorbim de orașe mai îndepărtate. Rău umblă și pachetele. Pachetele cu de mâncare trimise de părinți școlărilor din orașul nostru, sosesc cu întârzieri atât de mari, încât, pe când ajung la adresați, mâncările din ele sunt bune numai de aruncat. Câtă pagubă se face în felul acesta și cât sufer bieții școlari! Când ar fi să se bucure mai tare de-o bucatură bună „de la mama“, poșta le aduce numai rîncezeli și mucezală...

Cine-o fi de vină?

O carte scumpă. Carol, fostul împărat al Austriei și rege al Ungariei, între celea mai iubite lucruri ale lui avea o Biblie (Sf. Scriptură) foarte frumos scrisă și împodobită cu chipuri. El o moștenise, iar cartea o aveau Habsburgii din Italia, dintr'un muzeu de la Mantua. Murind Carol, lucrurile rămase de la dînsul s'au bătut în licitație la Paris. Între acestea era și vestita Biblie cu chipuri frumoase, pe care fostul împărat o purtase tot cu sine până la moarte. Prețul ei a fost statorit în *trei milioane și jumătate franci francezi!* A cumpărat-o un negustor bogat din Milano care a dăruit-o Statului italian, ca să se păstreze tot la Mantua de unde o luaseră Habsburgii.

Adunarea prefeților din toată țara. Săptămâna trecută prefectii de județe din întreagă țara s'au adunat la București. Au fost chemați la această adunare de către miniștri, cari le-au spus, că au auzit despre mai multe hoții ce s'au făcut cu ocazia Improprietărilor. I-au rugat deci, ca pe unii cari sunt ochii guvernului, să le dea de știre despre orice hoție sau abuz care s'ar face în județele lor pentruca miniștri să aibă cunoștință despre ele și să ia măsurile de lipsă.

În Ungaria mai sunt internați 500 români. Un român scăpat ca prin minune din lagărul de internați din Zalaegerszeg povestește ziarului „Satu-Mare“, că în baraca Nr. 14 mai sunt internați 500 români, 400 sârbi, 200 francezi, italieni și cehi. Cei mai mulți dintre ei sunt în pielea goală, unii au nebunit, alții au căpătat boală uscată și iarăși alții epilepsie (stropsală). Mulți dintre cei internați se roagă de soldați să-i puște.

E de necrezut parecă atîta cruzime în veacul al 20-lea.

Iarăș accelarat ataoat ou pietri. Acceleratul ce mergea în ziua de 29 Noembrie de la București la Cernăuți a fost atacat cu pietri de către necunoscuți. Geamurile mai multor vagoane au fost sparte și mai mulți călători răniți. Aceasta s'a întâmplat la ieșirea din stația Muncel pe drumul spre Pașcani.

Indrăzneala unei bande de hoși. În jurul orașului Târgul-Murăș stă ascunsă de mult o bandă de hoși, sub conducerea unui ungur, numit Bleneși. Iată ce ispravă a făcut această bandă de hoși în ziua de 24 Noembrie: Trenul ce venia de la Târgul-Murăș spre Cluj aducea în vagonul de postă suma de 2 milioane lei. Hoșii știind despre aceasta, au desfăcut șinele de la tren, au pus șine nouă și au condus trenul pe aceste șine, ca să intre în Murăș și apoi să-l despoaie. Aceasta au făcut-o așa, că

de răs la sat, să sloboadă dreptu' băiatului. Ori de nu, să se nemoțească și să-i dea nepoata de nevastă. Că altfel flăcăul, de durere, e gata, să se și spînzure... Și, zău, el o face, că-i în pragul desnădejdiei. Ce zici? Judecă și dumneata. Se cade să înghită lacomul de Arvinte casa lui Pepelea?

— Hm, făcu Nenea Gligore; eu nu mă pun contra. Dacă Pepelea el vostru e copil de omenie precum spuneți, să-și capete dreptul lui. Da-i vorba, că nepoata bătrînelui îl vrea pe Pepelea?

— Vai de mine, cum să nu-l țvrea? Îl vrea din toată inima, că moare de dragul lui. Și-i fată bună și harnică, iar potrivnicul de Arvinte o mai și poartă rău ș'o ține ca pe-o roabă.

— Săraca fată! — se amestecă în vorbă și Lelea Titiană, mama „șicornicului“ nostru.

— Bine, măi copii. Uite, eu vă las să pilduiți întîmplarea aia a voastră cu Pepelea și cu Măndica, ori cum păcate o chiamă. Pe Duminecă va ucide bătrîna mea o rață grasă ș'oi chiamă pe toți cumetrii mei la un pic de voie bună. Dar, n'ați putem face cumva să aduceți la noi atunci și pe cei trei pricinași de cari spuneți? Că Poate i-om face să se împace. Și nu va trebui să se spînzure nici Pepelea ăla îndrăgostit, prietinel vostru...

— Ba putem, ba putem, — am răspuns toți într'un glas, saltînd de bucurie. — Îi aduțem, abunăscăm. Or fi aici în carne și oase...

Părerea noastră cea bună că ne-am putut

înțelege cu Nenea Gligor. De-acum la lucru, copii! Încă a doua zi, îndată ce a plecat Nenea Vasile la lucrul câmpului, ne-am apucat de treabă la pregătirea scenei. Pentru scopul ăsta am ales șura. O șură mare, largă, cum au în părțile noastre plugarii cu stare bună. Cât ai bate în palme am golit-o de tot ce era într'ansa: car, pluguri, nutreț și alte unelteșpuse la adăpost. Apoi am cules toate scîndurile pe care le-am găsit în curtea omului și ne-am făcut podișul pe care avea să se desfășure producția. Ba, negăsind scînduri de-ajuns prin podul casei, au desfăcut câteva blane și din palanul de la poartă... Ciocăneam și bocăneam în șura creștinului, de credeai că toți meșterii de pe lume s'au mutat la Nenea Gligor Dăncanu din Sănmărtin. Se opriau trecătorii la poartă și se uitau mirați, zicînd:

— De ce l-or fi jucuțind pe Nenea Gligor, de i-au golit așa șura de ciovoaie? Pe urmă l-am trimis pe Pavel, colegul nostru de școală și de teatru, să aducă din casă pânzeturi și covoare pentru culise. Noroc că mamă-sa ieșise cu furcă an brău la o vecină...

Când a fost spre seară și au zorit spre casă părinții lui Pavel, curtea era plină de unelte economice, svărlite claie peste grămadă, încât nu mai aveau vacile chip să găsească ușa poieiții. Să-și rupă picioarele printre atâtea ciguri-miguri aruncate rasna.

Când a văzut Nenea Dăncanu isprava noastră, a rămas mut de uimire. Ne privia cu ochi speriați cum ne ștergeam noi sudorile de

pe frunte după atîta trudă. Eram chiar gata să-l întîmpinăm și să-i arătăm minune de scenă ce repezisărăm în șură, când colo blîndul Nenea Gligore își adună sprîncenele golomoț de necaz și răcni spre noi ca un pandur:

— Ce-i asta, măi nădrăgarilor? Trăzniv'ar sfîntu Ilie, să vă trăznească! Ce mi-ați făcut cu șura? Da' eu unde îmi car mâine clăile de grău de pe hotar?! La mine în șură vreți voi să-i faceți nunta lui Pepelea al vostru, ardevi-l-ar para focului! Să-mi culegeți într'un minut unelte de prin curte și să le puneți la locul lor, că vă ologesc, negrețele dracului! Hai la lucru, una-două...

Când a văzut și Lelea Titiană întinsoarea de covoare din șură era s'o lovească guta. A trebuit s'o imbuneze Nenea Gligor, că de nu ne opăria.

— Lasă-i, tu muere, în tun să-i tune, că bageamă astăzi așa-i învățatura: prostește pe copiii oamenilor! Iată pentruce cărăm noi mâncare cu desăgii la oraș... Ca să-și bată capul copiii noștri cu însurătoarea lui Pepelea, fostu-l-ar fi bătut Dumnezeu. Nu te mai obidi, că țesem alte covoare de sîrbătoare.

Noi n'am mai sporit vorba, ci ne-am mutat gîndul cu teatrul în alt sat. Când n'ai noroc, n'ai și pacc. Măcar cât de frumos ne îndemnă profesorul nostru de limba românească la școală: faceți vara producții de teatru prin sate, băeți, că ele sunt cea mai potrivită cale de răspîndire a culturii! (Va urma).

pe cantonier l-au luat, l-au bătut și l-au legat de un copac în pădure.

Trenul de fapt a și șosit și a dat-o pe linia cea nouă. Pârăiala șinelor și șgomotul pe care-l făceau traversele (lemnle de stejar de sub șine) de curând așezate i-au părut curioase mecanicului și a oprit trenul cam la 200 de metri de apă. Mașina s'a stricat, iară frica călătorilor a fost groaznică. Din cercetările făcute se vede, că hoții au avut cu ei pe cineva, care se pricepea la așezarea șinelor.

Seratele Societății meseriașilor din loc încep Duminecă în 9 a. l. c. Se țin în localul Casinei meseriașilor la ora 5 d. m. Va vorbi Cl. Dr. Ioan Coltor, prof. al academiei teologice.

Revărsarea Someșului. În noaptea de 28 spre 29 Noemvrie, Someșul, umflat de ape, s'a revărsat peste maluri nu de parte de Huedin și a inundat satul Sebeșul-mare. 150 de case sunt sub apă. Locuitorii s'au refugiat pe dealuri. Someșul a rupt și podul de la Gilău, așa că nu se mai poate merge de la Cluj la Gilău.

Cine are minte-ntreagă în cearta altora nu se bagă. Dl Ștefan Kiriacopol din parcul Rahovei, București, stând Duminecă în 25 Noemvrie după prânz la fereastă, a văzut pe doi bețivi bătându-se chiar în fața casei sale. El a eșit atunci în stradă și a încercat să despartă pe cei doi bătăuși.

Aceștia, mâniindu-se, au uitat cearta dintre ei și s'au năpustit asupra împăciuitorului. Unul dintre bețivi i-a implantat cuțitul în cap, rănindu-l greu. Apoi amândoi au luat-o la sănătoasa.

Bietul Kiriacopol a fost dus la spitalul Brâncovenesc, iară poliția a luat măsuri pentru prinderea celor doi derbedei.

Cum pedepsia Dumnezeu pe hoți mai demult. În vremile când creștinii erau supuși pentru credința lor la tot felul de chinuri, trăia un cioban cu frica lui Dumnezeu, care încă a fost supus la multe cazne pentru legea lui Hristos. Inșă el nu s'a lăpădat nici în celea mai cumplite chinuri de legea creștinească, de aceea Dumnezeu a făcut multe minuni cu dânsul. Odată nește hoți au venit noaptea la stâna lui și au vrut să-i fure oile, dar nu i-a lăsat Dumnezeu, căci vrând să se apropie de oi, ca să le mâne, au întepenit unde se găseau și nu-și mai puteau mișca picioarele să umble. Când s'a trezit ciobanul cel iubitor de legea lui Hristos, hoții stăteau încă tot nemișcați în marginea ocolului, ca și când ar fi prins rădăcini. Ciobanul ar fi putut să-i bată, dar nu i-a bătut, ci s'a rugat pentru dânsii ca să se desțepenească.

Altă dată i-au venit ciobanului cumpărători la capre. Au și făcut târg cu treabă bună, dar când să plece, cumpărătorii au luat fără știrea ciobanului mai mult cu o capră. Capra neplătită inșă nu vrea să se desfacă de turma ciobanului. Și n'au putut-o duce nici în spate, că se svârcolea și împungia, lucru mare. Atunci se apropie ciobanul cel cucernic de ei și le zise: Ea nu vrea să meargă fiindcă n'ați plătit-o! Dați ce se cade și ea va merge ca un mieluleș blând. Așa s'a și întâmplat.

Acest cioban pentru viața lui sfântă a fost ales episcop și azi biserica îl cinstește sub numele de *Sfântul Spiridon*. — Ce bine ar fi să pățască și astăzi așa ce-i ce fură!

Bătăie într'o sinagogă. În Oradea mare doi jidani s'au luat la ceartă în sinagogă, toamă în vremea rugăciunilor. De la o vreme au ajuns la pâlmuite, ba și la pumni și la ghionturi, mai rău ca'n

făgădău. Au trebuit să-i despartă ceilalți bărboși. Unul dintre bătăuși era chiar slujitorul sinagogii.

Iarăși se profetește sfârșitul lumii. De astă dată pentru ziua de 4 Februarie 1929, așadară am mai avea să trăim 5 ani și apoi gata. Cel ce a intrat în șirul profetilor este un învățat din Anglia, care spune, că în ziua aceea se va isca un viscol, care va veni cu repeziune de 4000 klm. pe oră și va șterge de pe fața pământului întregă Europa, așa că Oceanul Atlantic se va muta în mijlocul Asiei, iară în locul bătrânei Europa va fi o mare. În ziua de 5 Februarie pe deasupra orașelor și satelor noastre mândre vor pluti deja năile, cari vor fi mai rămas.

Bietul pământ, că mult îi mai vestesc oamenii sfârșitul pe care-l-a profetit de fost Domnul nostru Isus Cristos și se va întâmpla întocmai dupăcum este scris în evanghelie. Ora și vremea inșă, spune sfânta evanghelie, nu o știe nimeni, numai Dumnezeu. Noi inșă așa să trăim și să viețuim, ca și când în clipita aceasta ar veni judecata și atunci n-avem de ce ne teme.

Au crescut apele. Ploile din săptămânile trecute au fost, în unele părți ale Ardealului, atât de imbelșugate, încât s'au umflat râurile și au dat peste maluri. Astfel s'a întâmplat cu Crișul repede și cu Someșul. La Oradea mare Crișul a umplut cu apă multe pivniți și case de pe malul râului. Someșul a dat peste țărături la Gilău, aproape de Cluj, înămolind o parte a comunci.

Cărți nouă.

A apărut în editura: „Cartea Românească“:

Jocuri școlare de Cost. Șoltus, instructor la Școala de aplicație a școlii normale din Iași. Carte foarte bună pentru învățatori, căci intrânsa se dă îndrumare pentru o mulțime de jocuri școlarești. *Prețul 22 Lei 50 bani.*

Ioane din viața plantelor și animalelor de C. Ewald. Biblioteca Minerva nr. 120. Carte minunată pentru tineretul școlar. *Prețul Lei 3—*

De vânzare la principalele librării din țară.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Poșta gazetei.

Teodor Sigartău. Toplița-română. Achitat pe întreg anul 1924. — Suma 70 Lei.

I. G. Petraș, inv. Tâmb, achitat până în 31 Decembrie 1923.

Nr. 201.
execuțional 1923.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judiciar, aduc la cunoștința publică, în senzul legii, articolului XL din 1881 § 102 resp. XLI din 1908 § 19, cum că în urma următoare: o purcică de 6 luni cari în urma decisiunii Nr. 931/2 din anul 1922 au judecat. de ocol din Blaj s'au executat în comuna Bucurdea grănoasă în favorul executorului Ioan Giurgiu repr. prin avocatul Dr. Ath. Mirza împotriva executorului locuitor din comuna Bucurdea grănoasă pentru încassarea capitalului de 215 Lei — b., și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 1000 Lei — b., se vor vinde prin licitație publică. Pentru eșefuirea acestei licitații, pe baza decisiunii Nr. G 1167—1923 al judecătoriei de ocol din Blaj se fixează termenul pe 7 Decembrie anul 1923 la orele 11 a. m. în comuna Cergăul-mic și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz neceșar și sub prețul de strigare. Pretenziunea care e de încassat face 215 Lei — bani capital, dobânzile cu 5% socotind din 1/I 1922, iar șpesecele până acum staverite de 304 Lei — bani. Inșă mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora, în senzul articolului LX din 1881 § 102. — Dat în Blaj, la 23 Noemvrie 1923. *Niculae Baciu, executor judecătoresc de ocol.* (91) 1—1.

Primul depozit românesc de piele:

Ioan Blaga—Blaj.

Tot felul de piele și talpă dela fabricile cele mai bune din țară
:: :: și străinătate. :: ::

Scule pentru pantofari, etc.

Prețuri festine! (92) 1—10.

„PATRIA“

bancă de credit, comerț și industrie în Blaj.

Indeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, ipotecă și cont curent, primește depuneri, mijlocește plățirea cecurilor americane; are următoarele întreprinderi industriale și comerciale în Blaj:

„VULCAN“

fabrică de țiglă mare și mică și de cărămidă de tot felul, — cu întocmiri și aranjamente pentru fabricarea de obiecte ceramice.

„PLUGARUL“

depozit mare de cherestea, lemne de foc, construcțiuni și de tot felul de combustibile.

„CONSUM“

mare prăvălie de tot felul de negoate în angro și detail, cu bogate magazii de fer, coloniale, cereale, semințe ect.

Arc

Filiale în TEIUȘ și ȘARMAȘ, ambele cu mare depozite de lemne
□ □ □ și tot felul de materiale de construcție. □ □ □